

Seat No. : 21766**MD-101**

November-2016

B.Com, Sem.-V

**CE-302 (A) : Adv. Acc. & Auditing
(Management Accounting-I)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- (A) સંચાલકીય હિસાબો અને નાણાકીય હિસાબોનો તફાવત આપો. 7
- (B) નાણાકીય પત્રકોની મર્યાદાઓ જણાવો. 7
- અથવા
- (A) સંચાલકીય હિસાબનીશના કાર્યો જણાવો. 7
- (B) એક ઉત્પાદન કરતી કંપનીના ઉત્પાદનને લગતી માહિતી નીચે મુજબ આપેલ છે. આ બે વર્ષની માહિતી પરથી તુલનાત્મક નફા-નુકસાનનું પત્રક તૈયાર કરો : 7

વિગત	31/03/2014		31/03/2015	
	રકમ (₹)	રકમ (₹)	રકમ (₹)	રકમ (₹)
વેચાણ		1,95,000		2,10,000
<u>બાદ : વેચેલ માલની પડતર :</u>				
શરૂઆતનો સ્ટોક	19,000		21,000	
કાચામાલનો વપરાશ	65,000		75,000	
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	60,000		72,500	
કારખાનાના ખર્ચ	48,000		51,000	
વેચાણ-વહીવટી ખર્ચ	21,000		24,000	
	2,13,000		2,43,500	
<u>બાદ : આખરનો સ્ટોક</u>	21,000		35,000	
વેચેલ માલની પડતર		1,92,000		2,08,500
ચોખ્ખો નફો :		3,000		1,500
તૈયાર થયેલા એકમો		3,300		3,250
વેચેલા એકમો		3,250		3,000

2. નીચેની માહિતી બે કંપનીઓના નાણાકીય હિસાબો પરથી લેવામાં આવી છે :

14

વિગત	ગુજરાત લિ. રકમ (₹)	સૌરાષ્ટ્ર લિ. રકમ (₹)
કાચો નફો	96,000	1,12,000
વેચેલ માલની પડતર	2,24,000	2,08,000
ચોખ્ખો નફો (કરવેરા પહેલાનો)	32,000	51,200
ઈકિવટી શેરમૂડી	1,00,000	80,000
અનામતો	25,400	64,100
પરચૂરણ લેણદારો	30,000	40,000
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	14,000	30,000
જમીન-મકાન	75,000	75,000
પ્લાન્ટ-યંત્રો	85,000	80,000
આખરનો સ્ટોક	30,250	60,200
અગાઉથી ચૂકવેલ વીમો	250	300
પરચૂરણ દેવાદારો	40,000	36,000
રોકડ	17,500	8,500
પ્રાથમિક ખર્ચ	400	1,100
10% ના ડિબેન્ચર્સ	80,000	66,000

કરવેરાનો દર 35% છે. ગુજરાત લિ. 25% વેચાણ રોકડેથી કરે છે. જ્યારે સૌરાષ્ટ્ર લિ. નુ 60% વેચાણ ઉધાર થાય છે.

ઉપરની માહિતી પરથી બંને કંપનીઓ માટે નીચેના હિસાબી ગુણોત્તરની ગણતરી કરી કઈ કંપનીની સ્થિતિ સારી ગણાવી શકાય તે અંગે જણાવો.

- (1) ચાલુ ગુણોત્તર
- (2) સંચાલન ગુણોત્તર
- (3) કુલ રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
- (4) દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના 360 દિવસના આધારે)
- (5) શેરહોલ્ડરના ભંડોળ પર વળતરનો દર

અથવા

	₹
ઈકિવટી શેરમૂડી	10,00,000
10%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	5,00,000
10%ના ડિબેન્ચર્સ	1,50,000
10%ની લાંબાગાળાની લોન	1,00,000
રાખી મૂકેલી કમાણી	2,50,000
ચાલુ મિલકતો	7,50,000
કાયમી મિલકતો	17,50,000
અવાસ્તવિક મિલકતો	50,000
શરૂઆતનો સ્ટોક	1,85,000
આખરનો સ્ટોક	1,50,000
ચોખ્ખો નફો (60% કરવેરા બાદનો)	2,50,000

વધારાની માહિતી :

- (1) ઉધાર વેચાણ, રોકડ વેચાણથી દોઢગણું છે.
 - (2) દેવાદારો અને લેણીહુંડી ચાલુ મિલકતોનો $33\frac{1}{3}$ % ભાગ છે.
 - (3) સ્ટોક ગુણોત્તર 10 છે. જ્યારે કાચા નફાનો ગુણોત્તર 33% છે.
- ઉપરની માહિતીના આધારે નીચેના ગુણોત્તરોની ગણતરી કરો.
- (i) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
 - (ii) સંચાલન ગુણોત્તર
 - (iii) દેવાદાર ગુણોત્તર (360 દિવસ મુજબ)
 - (iv) રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
 - (v) શેરહોલ્ડરના ભંડોળો પર વળતરનો દર
 - (vi) ઈકિવટી મૂડી પર વળતરનો દર
 - (vii) માલિકી ગુણોત્તર

3. એક કંપનીના તા. 31-03-2013 અને 31-03-2014નાં પાકાં સરવૈયાં નીચે પ્રમાણે છે; જે ઉપરથી હિસાબી ધોરણ-3 મુજબ રોકડ પ્રવાહનું પત્રક તૈયાર કરો :

14

દેવાં	31-03-13	31-03-14	મિલકતો	31-03-13	31-03-14
ઈકિવટી શેર દરેક ₹ 10નો	2,00,000	3,00,000	પાઘડી	80,000	60,000
પ્રેફરન્સ શેરમૂડી દરેક ₹ 10નો ₹ 7 ભરપાઈ	70,000	—	મકાન	1,60,000	2,50,000
જામીનગીરી પ્રીમીયમ	15,000	10,000	યંત્રો	1,40,000	2,00,000
અનામતો	80,000	50,000	રોકાણો	40,000	—
નફા-નુકસાન ખાતું	35,000	75,000	સ્ટોક	30,000	50,000
4% ના ડિબેન્ચર્સ	—	1,00,000	દેવાદારો	44,000	40,000
લેણદારો	50,000	60,000	લેણીહૂંડી	10,000	10,000
દેવીહૂંડીઓ	20,000	—	રોકડ	10,000	11,000
કરવેરાની જોગવાઈ	24,000	30,000	બેંક	—	40,000
સૂચિત ડિવિડન્ડ	20,000	36,000			
	5,14,000	6,61,000		5,14,000	6,61,000

વધારાની માહિતી :

- (1) વર્ષ દરમિયાન ઘસારાની જોગવાઈ મકાન પર ₹ 30,000 અને યંત્રો પર ₹ 25,000 છે.
- (2) કંપની ધારાની જોગવાઈઓનું પાલન કરી પ્રેફરન્સ શેર 5% પ્રીમીયમ પરત કરેલ છે. જે અંગે જરૂરી રકમ સામાન્ય અનામતમાંથી મૂડી પરત અનામત ખાતે લઈ જવામાં આવી છે.
- (3) ₹ 1,00,000ના ડિબેન્ચર્સ 5% વટાવે બહાર પાડ્યા હતા.
- (4) કંપનીએ મૂડી પરત અનામતમાંથી વર્તમાન શેર ધારકોને 2:1 ના પ્રમાણમાં બોનસ શેર આપેલા છે.
- (5) કરવેરાના ₹ 25,000 ચૂકવ્યા છે અને પાછલા વર્ષનું સૂચિત ડિવિડન્ડ પણ ચૂકવેલ છે.
- (6) વેચાણ કિંમત પર 20% નફો મળે તે રીતે રોકાણો વેચેલાં છે.

અથવા

3. (A) રોકડ પ્રવાહ પત્રકની ઉપયોગિતા આપી તેનો ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક સાથેનો તફાવત જણાવો. 7
 (B) એક કંપનીના તા. 31-03-2013 અને 31-03-2014 ના રોજના પાકાં સરવૈયા નીચે પ્રમાણે છે : 7

જવાબદારી	31-03-13	31-03-14	મિલકતો	31-03-13	31-03-14
ઈક્વિટી શેર દરેક ₹ 10 નો ₹ 8 ભરપાઈ	1,60,000	-	પાઘડી	1,00,000	94,000
ઈક્વિટી શેર દરેક ₹ 10 નો પૂર્ણ ભરપાઈ	-	2,00,000	જમીન-મકાન	4,10,000	2,80,000
સામાન્ય અનામત	2,80,000	1,80,000	ચાલુ મિલકતો	50,000	1,76,000
મૂડી અનામત	-	20,000			
નફા-નુકસાન ખાતું	1,20,000	1,50,000			
	5,60,000	5,50,000		5,60,000	5,50,000

વધારાની માહિતી :

- (1) ₹ 1,40,000ની મૂળકિંમતના જમીન-મકાન જેની ઘસારા બાદ કિંમત ₹ 1,00,000 હતી; તે ₹ 1,60,000માં વેચવામાં આવ્યાં. વેચાણથી મળેલ નફામાંથી મૂડી નફો મૂડી અનામત ખાતે અને મહેસૂલી નફો નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જવામાં આવ્યો હતો.
 (2) સામાન્ય અનામતમાંથી જરૂરી રકમનું બોનસ; જે અપૂર્ણ ભરપાઈ ઈક્વિટી શેરમૂડીને પૂર્ણ ભરપાઈ બનાવવા જરૂરી છે તે આપેલ છે.

ઉપરની માહિતી પરથી જરૂરી મિલકતના ખાતા; અનામતના ખાતા અને ઈક્વિટી શેરમૂડીનું ખાતું તૈયાર કરો.

4. (A) શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્રના ફાયદા-મર્યાદા જણાવો. 7
 (B) ઉત્પાદન કરતી કંપની વસ્તુ-X અને વસ્તુ-Yનું ઉત્પાદન કરે છે. આ કંપનીની ત્રણ શાખાઓ છે. જે માટે 2015ના અંદાજ મેનેજર નીચે મુજબ આપે છે : 7

વસ્તુ	શાખા નં.- 1	શાખા નં.- 2	શાખા નં.- 3
'X' (વસ્તુ એકમમાં)	1,00,000	1,60,000	48,000
'Y' (વસ્તુ એકમમાં)	1,20,000	1,80,000	30,000

વસ્તુ 'X' અને 'Y' ની વેચાણકિંમત અનુક્રમે ₹ 20 અને ₹ 15 છે. સંચાલકોનો એવો અંદાજ છે કે જાહેરાતમાં નોંધપાત્ર વધારો કરીને શાખા નં. 1 માં 'Y' વસ્તુનું વેચાણ 30,000 એકમો જેટલું વધારી શકાશે તેમજ ઉત્પાદન અને વેચાણ ઓફિસના વહિવટમાં યોગ્ય ફેરફાર કરવાથી શાખા નં. 3 માં 'Y' વસ્તુનું વેચાણ 15,000 એકમ જેટલું વધારી શકાશે. વળી, બંને પ્રકારની વસ્તુનું વેચાણ શાખા નં. 2 માં સંતોષકારક નથી અને તેમાં 20% વધારો જરૂરી છે. ઉપરની માહિતી પરથી વેચાણ અંદાજપત્ર બનાવો.

અથવા

4. શક્તિ લિમિટેડની નીચે આપેલ માહિતી પરથી તા. 30મી જૂન 2015ના રોજ પૂરા થતા ત્રણ માસનું રોકડ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો. તા. 1લી એપ્રિલ 2015ના રોજ રોકડ અને બેન્ક સિલક ₹ 20,000 છે. વેચાણ કિંમત સાથે વસ્તુની પડતર નીચે મુજબ ટકાવારી દર્શાવે છે :

14

માલસામગ્રી	30%
મજૂરી	20%
કારખાના પરોક્ષ	25%

જુદા-જુદા મહિનાઓનું ઉત્પાદન અને તૈયાર માલનો સ્ટોક એકમમાં નીચે મુજબ છે :

માસ	ઉત્પાદન (એકમમાં)	સ્ટોક (એકમમાં)
ફેબ્રુઆરી	12,000	2,000
માર્ચ	16,000	6,000
એપ્રિલ	14,000	4,000
મે	18,000	2,000
જૂન	25,000	5,000
જુલાઈ	19,000	4,000

- (1) એકમદીઠ વેચાણકિંમત ₹ 200 છે.
- (2) કુલ વેચાણના 40% રોકડ વેચાણ ધારો.
- (3) ઉધાર વેચાણના 50% વેચાણ થયા પછીના મહિનામાં અને બાકીના 50% વેચાણ થયા પછીના બીજા મહિનામાં વસૂલાત મળે છે.
- (4) દરેક મહિનાના અંદાજ વેચાણ માટે જરૂરી માલસામગ્રીની ખરીદી તેના અગાઉના મહિનામાં કરવામાં આવે છે. ખરીદી રોકડેથી થાય છે.
- (5) મજૂરી ચૂકવણીનો સમયગાળો $\frac{1}{4}$ માસનો છે અને કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચ ચૂકવવાનો સમયગાળો એક માસનો છે.
- (6) મે, 2015માં એક નવું યંત્ર ₹ 6,00,000 માં ખરીદવામાં આવશે; જેની ચૂકવણી ડિલિવરી તારીખથી માસિક ત્રણ સરખા હપ્તામાં કરવાની છે.

સાચો જવાબ પસંદ કરી જરૂરી ગણતરી દર્શાવો : (ગમે તે સાત)

(1) નાણાકીય હિસાબોની મર્યાદાઓમાં કયો મુદ્દો સાચો નથી ?

- (a) ફક્ત ભૂતકાળની માહિતીની રજૂઆત
- (b) અંકુશ માટે બિનઉપયોગી
- (c) આંકડાઓની રજૂઆત, અર્થઘટન નહિ
- (d) નિર્ણયો માટે ઉપયોગી

(2) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિના મુખ્ય ઓજારોમાં નીચેના પૈકી કઈ પદ્ધતિનો સમાવેશ થતો નથી ?

- (a) પ્રમાણ પડતર
- (b) ઐતિહાસિક પડતર
- (c) એકમ પડતર
- (d) સીમાંત પડતર

(3) ખર્ચના ગુણોત્તર કાઢવા માટે ખર્ચને _____ વડે ભાગવામાં આવે છે.

- (a) રોકેલી મૂડી
- (b) વેચાણ
- (c) નફા
- (d) મિલકત

(4) 31-03-2014ના રોજ કરવેરાની જોગવાઈની બાકી ₹ 18,000 અને 31-03-2015ના રોજ કરવેરાની જોગવાઈની બાકી ₹ 12,000 હતી. વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા ₹ 10,000 હતા; તો ચાલુ વર્ષ નફામાંથી કરવેરાની જોગવાઈ કેટલી કરવી પડે ?

- (a) ₹ 4,000
- (b) ₹ 10,000
- (c) ₹ 12,000
- (d) ₹ 18,000

(5) નીચેનાં વિધાનો પૈકી કયું વિધાન બજેટિંગનો હેતુ દર્શાવતું નથી ?

- (a) બજેટિંગમાં અગાઉથી કામગીરીનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- (b) તે સંચાલકોની નીતિઓની કર્મચારીઓને માહિતી આપે છે.
- (c) નિત્યક્રમમાં થતા ખર્ચાઓ માટે મંજૂરી જરૂરી છે.
- (d) તે આંતરિક સેવા માટે કિંમત નક્કી કરે છે.

(6) એક કંપની વસ્તુ-Aનું ઉત્પાદન કરે છે. તેના વેચાણ અંદાજ-પત્ર મુજબ વેચાણ 50,000 એકમોનું દર્શાવે છે. વસ્તુ-A માટે શરૂઆતનો સ્ટોક અને આખરનો સ્ટોક 9600 એકમો અને 12000 એકમોનો છે. તો ઉત્પાદન અંદાજપત્ર અંગે વસ્તુ-'A' નું ઉત્પાદન કેટલા એકમનું થાય ?

- (a) 1,00,000 એકમો (b) 38,800 એકમો
(c) 52,400 એકમો (d) 66,800 એકમો

(7) ભીમ લિ. ની નીચેની વિગતો પરથી રોકડ અંદાજપત્ર અનુસાર ઓક્ટોબર માસમાં મળેલ વેચાણની રકમ શોધો :

માસ	વેચાણ (₹)	માસ	વેચાણ (₹)
જુલાઈ	3,00,000	સપ્ટેમ્બર	4,00,000
ઓગસ્ટ	3,50,000	ઓક્ટોબર	4,50,000

કુલ વેચાણના 30% રોકડ વેચાણ છે. ઉધાર વેચાણના 50% નાણાં વેચાણ પછીના મહિને; 40% ત્યાર બાદ બીજા મહિને અને 10% નાણાં ત્રીજા મહિને મળે છે

- (a) ₹ 3,94,000 (b) ₹ 4,78,000
(c) ₹ 6,16,000 (d) ₹ 7,00,000

(8) તૈયાર માલ 'X'ના એક એકમનું ઉત્પાદન કરવા માટે; કાચામાલ 'A' અને 'B' ની 4 : 1ના પ્રમાણમાં જરૂર પડે છે. X; A અને B ના શરૂઆતના સ્ટોકના એકમો અનુક્રમે 200 એકમો; 200 એકમો અને 100 એકમો છે. X; A અને Bનો આખરનો સ્ટોક અનુક્રમે 400 એકમો, 240 એકમો, 60 એકમો છે. કંપની તૈયાર માલ 'X' ના 2000 એકમોનું વેચાણ કરવા ઈચ્છે છે. 'A' અને 'B' ની એકમદીઠ કિંમત અનુક્રમે ₹ 10 અને ₹ 20 છે. જરૂરી ખરીદી કરવા માટે કુલ કેટલા રૂપિયા જોઈશે ?

- (a) ₹ 13,000 (b) ₹ 13,200
(c) ₹ 13,400 (d) ₹ 26,000

(9) જો સ્ટોક ઊંચલો 5 વખત હોય અને શરૂઆતનો સ્ટોક આખરના સ્ટોક કરતાં ₹ 5,000 ઓછો હોય તથા સરેરાશ સ્ટોક ₹ 20,000 હોય તો ખરીદી શોધો.

- (a) ₹ 1,00,000 (b) ₹ 1,05,000
(c) ₹ 1,20,000 (d) ₹ 67,500

Seat No. : _____

MD-101

November-2016

B.Com, Sem.-V

**CE-302 (A) : Adv. Acc. & Auditing
(Management Accounting-I)**

[Max. Marks : 70]

Time : 3 Hours]

1. (A) Give difference between management accounting and financial accounting. 7
(B) State limitations of financial statements. 7

OR

- (A) Give Functions of management accountant. 7
(B) Following information regarding production of a producing company is available. 7
From these two years information prepare comparative profit and loss account :

Particular	31/03/2014		31/03/2015	
	Amount (₹)	Amount (₹)	Amount (₹)	Amount (₹)
Sales		1,95,000		2,10,000
<u>Less : Cost of goods sold :</u>				
Opening stock	19,000		21,000	
Raw material consume	65,000		75,000	
Direct wages	60,000		72,500	
Factory expenses	48,000		51,000	
Adm. and selling exp.	21,000		24,000	
	2,13,000		2,43,500	
<u>Less : Closing stock</u>	21,000		35,000	
Cost of goods sold		1,92,000		2,08,500
Net profit :		3,000		1,500
Units produced		3,300		3,250
Units sold		3,250		3,000

2. The following information is taken from the financial accounts of two companies

Particulars	Gujarat Ltd. Amount (₹)	Saurashtra Ltd. Amount (₹)
Gross Profit	96,000	1,12,000
Cost of goods sold	2,24,000	2,08,000
Net profit (before tax)	32,000	51,200
Equity share capital	1,00,000	80,000
Reserves	25,400	64,100
Sundry creditors	30,000	40,000
Bank overdraft	14,000	30,000
Land and Building	75,000	75,000
Plant and machinery	85,000	80,000
Closing Stock	30,250	60,200
Pre-paid Insurance	250	300
Sundry debtors	40,000	36,000
Cash balance	17,500	8,500
Preliminary expenses	400	1,100
10% debentures	80,000	66,000

Tax rate is 35%. Cash sale of Gujarat Ltd. is 25% while credit sale of Saurashtra Ltd. is 60%.

Calculate the following accounting ratios of both the companies from the above information and comment on the position of which company is better :

- (1) Current ratio
- (2) Operating ratio
- (3) Rate of Return on capital employed
- (4) Debtors ratio (360 days of year)
- (5) Rate of Return on shareholder's fund.

OR

2. Following particulars of Prince Ltd. are available for the year 31-12-2014 :

14

	₹
Equity share capital	10,00,000
10% preference share capital	5,00,000
10% Debenture	1,50,000
10% long term loan	1,00,000
Retained earnings	2,50,000
Current assets	7,50,000
Fixed assets	17,50,000
Fictitious assets	50,000
Opening stock	1,85,000
Closing stock	1,50,000
Net profit (after tax deduction at 60%)	2,50,000

Additional information :

- (1) Credit sale is 1.5 times of cash sales.
- (2) Debtors and Bills receivable are $33\frac{1}{3}$ % of current assets.
- (3) Stock turnover ratio is 10; while gross profit ratio is 33%.

From the above particulars, calculate following ratios :

- (i) Net profit ratio
 - (ii) Operating ratio
 - (iii) Debtors ratio (consider 360 days for a year)
 - (iv) Rate of return on capital employed.
 - (v) Rate of return on shareholder's fund.
 - (vi) Rate of return on equity capital.
- i) Ownership ratio.

3. Prepare cash flow statement from the Balance Sheet of a company as on 31-03-2013 and 31-03-2014; as per Accounting Standard – 3 :

14

Liabilities	31-03-13	31-03-14	Assets	31-03-13	31-03-14
Equity shares of ₹ 10 each	2,00,000	3,00,000	Goodwill	80,000	60,000
Pref. share capital of ₹ 10 each ₹ 7 paid	70,000	–	Buildings	1,60,000	2,50,000
Security premium	15,000	10,000	Machines	1,40,000	2,00,000
Reserves	80,000	50,000	Investments	40,000	–
Profit & Loss A/c.	35,000	75,000	Stock	30,000	50,000
4% Debentures	–	1,00,000	Debtors	44,000	40,000
Creditors	50,000	60,000	Bills receivable	10,000	10,000
Bills payables	20,000	–	Cash	10,000	11,000
Provision for tax	24,000	30,000	Bank	–	40,000
Proposed dividend	20,000	36,000			
	5,14,000	6,61,000		5,14,000	6,61,000

Additional information :

- (1) Depreciation provided during the year for building is ₹ 30,000 and machinery ₹ 25,000.
- (2) After fulfilment of company law provisions; pref. shares are redeemed at 5% redemption premium, for this necessary amount is transferred from general reserve to capital redemption fund.
- (3) Debentures of ₹ 1,00,000 are issued at 5% discount.
- (4) The company has issued bonus shares at 2:1 to present equity shareholders from capital redemption reserve.
- (5) Income tax paid ₹ 25,000 and proposed dividend of previous year is also paid.
- (6) Investments are sold at a profit of 20% on selling price.

OR

3. (A) How does cash flow statement differ from fund flow statement and what are uses of cash flow statement? 7

(B) Following is Balance Sheet of a company as on 31-03-2013 and 31-03-2014 : 7

Liabilities	31-03-13	31-03-14	Assets	31-03-13	31-03-14
Equity share each of ₹ 10; ₹ 8 paid up	1,60,000	—	Goodwill	1,00,000	94,000
Equity share each of ₹ 10 paid up	—	2,00,000	Land-Building	4,10,000	2,80,000
General Reserve	2,80,000	1,80,000	Current assets	50,000	1,76,000
Capital Reserve	—	20,000			
Profit & Loss A/c.	1,20,000	1,50,000			
	5,60,000	5,50,000		5,60,000	5,50,000

Additional Information :

- (1) Land and building having original cost of ₹ 1,40,000 and written down value of ₹ 1,00,000 have been sold for ₹ 1,60,000. Out of the profit on sale the capital profit has been transferred to capital reserve and the revenue profit has been credited to Profit and Loss A/c.
- (2) Bonus has been declared out of general reserve to make partly paid equity shares to fully paid.

From the above information prepare necessary ledgers of assets; reserves and equity share capital.

4. (A) Explain the advantages and limitations of zero-base budgeting. 7
- (B) A company produces Product-X and Product-Y. Company has three branches. Manager has given following estimates for the year 2015 : 7

Product	Branch - 1	Branch - 2	Branch - 3
'X' (units)	1,00,000	1,60,000	48,000
'Y' (units)	1,20,000	1,80,000	30,000

The selling price of 'X' and 'Y' are ₹ 20 and ₹ 15 respectively. It is estimated by the manager that sales of 'Y' in Branch - 1 can be increased by 30,000 units by substantial increase in advertisement and sale of 'Y' in Branch-3 can be raised by 15,000 units by making necessary changes in administration of production and sale office. In respect of both products, the sale of Branch-2 is not satisfactory and an increase of 20% is required.

From the above prepare sales budget.

OR

4. Prepare a cash budget for three months ending on 30th June, 2015, from the following information of Shakti Ltd.

14

Cash and Bank Balance as on 1st April, 2015 is ₹ 20,000. The cost of goods in terms of percentage of the selling price is as follows :

Materials	30%
Wages	20%
Factory overhead	25%

The production and stock of finished goods in units for various months are as follows :

Month	Production (Units)	Stock (Units)
February	12,000	2,000
March	16,000	6,000
April	14,000	4,000
May	18,000	2,000
June	25,000	5,000
July	19,000	4,000

- (1) Selling price is ₹ 200 per unit.
- (2) Assume 40% of total sales as cash sales.
- (3) 50% of credit sales collected in the month after sales and remaining 50% in the second month after sales.
- (4) For anticipating sales of each month necessary purchases are made in the preceding month. Purchases are made for cash.
- (5) Time lag in the payment of wages is $\frac{1}{4}$ month and time lag in the payment of factory overhead is one month.
- (6) A new machine is to be bought for ₹ 6,00,000 in May, 2015, the payment of which are made in three equal monthly instalments from the delivery date.

5. Select the correct option and show necessary calculation. (Any seven)

14

(1) Which of the following points is not correct in limitations of financial accounting ?

- (a) Present only past data
- (b) Useless for controlling
- (c) Presents dead figures; not interpretation
- (d) Use for taking decisions

(2) Which of the following methods is not a tools and techniques of management accountancy ?

- (a) Standard costing
- (b) Historical costing
- (c) Unit costing
- (d) Marginal costing

(3) To find expense ratio; expenses are generally divided by

- (a) Capital employed
- (b) Sales
- (c) Profit
- (d) Assets

(4) Provision for taxation was ₹ 18,000 on 31-03-2014 and ₹ 12,000 on 31-03-2015. Income tax of ₹ 10,000 paid during the year. Then how much provision should be made from the profit during the year ?

- (a) ₹ 4,000
- (b) ₹ 10,000
- (c) ₹ 12,000
- (d) ₹ 18,000

(5) Which of the following is not a purpose of budgeting ?

- (a) Budgeting forces advance planning.
- (b) It communicates management's policies to sub-ordinates.
- (c) It requires approval for routine spending.
- (d) It establishes prices for internal services.

(6) A company produces product-A. Its sales budget shows sales of 50,000 units. The opening and closing stock of product-A are 9600 units and 12000 units respectively. As per production budget state the production of product-'A'.

- (a) 1,00,000 units
- (b) 38,800 units
- (c) 52,400 units
- (d) 66,800 units

- (7) From the following information of Bhim Ltd., find cash received from sales of October month as per cash budget :

Month	Sale (₹)	Month	Sale (₹)
July	3,00,000	September	4,00,000
August	3,50,000	October	4,50,000

Cash sales are 30% of total sales. 50% of the credit sale are collected in the month after sale, 40% in second month after sale, and 10% in third month after sale.

- (a) ₹ 3,94,000 (b) ₹ 4,78,000
(c) ₹ 6,16,000 (d) ₹ 7,00,000
- (8) In order to produce one unit of finished product 'X', raw material 'A' and 'B' are required in the proportion of 4 : 1. Opening Stock of X; A and B is of 200 units; 200 units and 100 units respectively. Closing stock of X; A and B is of 400 units, 240 units, 60 units respectively. Company wants to sale 2000 units of finished product 'X'. Price of 'A' and 'B' is ₹ 10 and ₹ 20 per unit respectively. How much is the total amount required for necessary purchases ?
- (a) ₹ 13,000 (b) ₹ 13,200
(c) ₹ 13,400 (d) ₹ 26,000
- (9) If stock turnover is 5 times, opening stock is ₹ 5,000 less than the closing stock and average stock is ₹ 20,000. Find out purchase.
- (a) ₹ 1,00,000 (b) ₹ 1,05,000
(c) ₹ 1,20,000 (d) ₹ 67,500